

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 lipca 2017 roku po rozpatrzeniu wniosku z dnia 20 czerwca 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił Z. C. prawa do wcześniejszej emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udokumentował 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Do okresu pracy w szczególnych warunkach nie uwzględniono wnioskodawcy żadnego okresu zatrudnienia, gdyż nie przedłożył świadectw wykonywania prac w szczególnych warunkach. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął za udokumentowany ogólny staż pracy wnioskodawcy w wymiarze 27 lat, 6 miesięcy i 23 dni.

/decyzja k. 4 – 4 odwrót plik III akt ZUS/

Z. C. decyzję organu rentowego uznał za krzywdzącą i w dniu 18 lipca 2017 roku złożył od niej odwołanie, wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych. W uzasadnieniu odwołania wskazał, iż w pierwszym okresie swojego zatrudnienia przez okres 4,5 roku wykonywał obowiązki pracownicze betoniarza – zbrojarza na wysokości. Następnie, przez okres 14 lat pracował na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony, w tym 8 lat jako kierowca dźwigu samochodowego o wadze 6,5 tony. Kolejnym zakładem pracy Z. C. była odlewnia żeliwa. Podczas zaś pracy w Urzędzie Gminy, przez okres roku wykonywał obowiązki kierowcy autobusu.

/odwołanie k. 2/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 4 sierpnia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podniósł argumentację zawartą w decyzji z dnia 3 lipca 2017 roku. Dodatkowo wskazał, że Z. C.: w okresie od 25 czerwca 1969 r. do 11 sierpnia 1973 r. zatrudniony był w (...) Kombinacie Budowlanym (...) na stanowisku zbrojarza, w okresie od 15 marca 1974 r. do 29 lutego 1988 r. w (...) (...) – Ł. na stanowisku monter samodzielnego, kierowca, operatora dźwigu, a od 30 stycznia 1989 r. do 30 listopada 1989 r. w Przedsiębiorstwie (...) na stanowisku pracownika odlewni, ale złożone świadectwa pracy nie spełniają przesłanek. W odniesieniu zaś do okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Urzędzie Gminy R. na stanowisku kierowcy autobusu od 1 listopada 1992 r. do 31 grudnia 1993 r. organ rentowy wskazał, że pracodawca w wydanym świadectwie pracy nie powołał się na właściwe przepisy resortowe, a ponadto stanowisko to nie odpowiada stanowisku kierowcy autobusu o liczbie miejsc siedzących powyżej 15.

/odpowiedź na odwołanie k.3 – 3 odwrót/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca Z. C. urodził się w dniu (...). W dniu 20 czerwca 2017 roku Z. C. złożył wniosek o emeryturę, po którego rozpatrzeniu wydano zaskarżoną decyzję.

/okoliczność bezsporna, a nadto wniosek - plik III akt ZUS, decyzja k. 4 – 4 odwrót plik III akt ZUS/

Wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku udokumentował ponad 25 lat ogólnego stażu pracy tj. 27 lat, 6 miesięcy i 23 dni.

/okoliczność bezsporna/

W dniu 2 września 1968 roku wnioskodawca zawarł z (...) Przedsiębiorstwem Budownictwa (...) (późniejszy (...) Kombinat Budowlany (...) w Ł.) umowę w celu nauki zawodu. W dniu 26 czerwca 1969 roku strony zawarły umowę o pracę na czas nieokreślony na okres jednego roku, zaś kolejną umowę z tego samego dnia wskazano, że na czas

wstępnego stażu pracy powierza się wnioskodawcy obowiązki betoniarza-zbrojarza. W dniu 10 października 1970 roku zostało skarżącemu wystawione zaświadczenie, iż w okresie od 26 czerwca 1969 roku do 26 czerwca 1970 roku odbył wstępny staż pracy na stanowisku zbrojarza. Również z karty obiegowej, aneksu do umowy, jak i świadectwa pracy wynika, że wykonywał on prace zbrojarza.

/umowy k 22, k 23, k 25-28; zaświadczenie k 29; karta obiegowa, aneks k 21; świadectwo pracy k 20/.

W okresie od 25 czerwca 1969 r. do 11 sierpnia 1973 r. Z. C. zatrudniony był w (...) Kombinacie Budowlanym. W pierwszym okresie swojego zatrudnienia tj. od 26 czerwca 1969 r. do 26 czerwca 1970 r. wnioskodawca odbywał wstępny staż w zawodzie zbrojarza, a zakres jego obowiązków oraz wymiar czasu pracy niczym nie różnił się od zakresu obowiązków i wymiaru czasu pracy pracowników zatrudnionych na stanowiskach zbrojarzy (jedyna różnica dotyczyła wynagrodzenia). W całym ww. okresie Z. C. wykonywał obowiązki pracownicze zbrojarza, a jego praca sprowadzała się do wykonywania zbrojeń ze stali (odpowiedniego jej wyginania, formownia), stosownie do otrzymanego projektu. Wnioskodawca zajmował się także montażem wykonanych zbrojeń (m.in. montował zbrojenia na dachach bloków mieszkalnych, których realizacją zajmował się zakład pracy wnioskodawcy).

/zeznania wnioskodawcy min.00:58:11 – 00:58:30 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:08:16 – 00:42:25 rozprawy z dnia 27 marca 2018 r., płyta CD k.93, dokumentacja pracownicza wnioskodawcy k.17 – 32, świadectwo pracy k.6 dokumentacji osobowej wnioskodawcy/

W dniu 30 lipca 2003 roku likwidator następcy prawnego (...) Kombinatu Budowlanego – Przedsiębiorstwa Produkcji (...) w likwidacji w Ł. wystawił odwołującemu się świadectwo pracy w szczególnych warunkach, z którego wynikało, że Z. C. w okresie od 1 stycznia 1971 roku do 11 sierpnia 1973 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy zbrojeniu konstrukcji żelbetowych na stanowisku zbrojarza

/świadectwo pracy w szczególnych warunkach k 18/

W okresie od 15 marca 1974 r. do 29 lutego 1988 r. wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...).

/świadectwo pracy k 33/.

Zgodnie z zawartymi umowami skarżący był zatrudniony na następujących stanowiskach:

- od 15 marca 1974 r. – monter samochodowy,
- od 19 sierpnia 1974 r. – kierowcy samochodu (...)
- od 1 listopada 1980 r. – operatora,
- od 1 października 1981 r. – kierowcy
- od 1 stycznia 1983 r. – operatora sprzętu mechanicznego (k 36 dół),
- od 26 sierpnia 1983 r. – kierowcy,
- od 1 lutego 1985 r. – operatora – kierowcy,
- od 1 sierpnia 1985 r. – operatora,

/ umowy i aneksy k 34-40/

W pierwszym okresie swojego zatrudnienia wnioskodawca prowadził wyłącznie samochody ciężarowe o dopuszczalnym ciężarze powyżej 3,5 tony (marki: T., Z., J., Kamaz oraz S.) wraz z przyczepami. Wnioskodawca zajmował się rozwożeniem materiałów, bądź elementów budowlanych po terytorium kraju i za wyjątkiem wymiany koła nie zajmował się wykonywaniem jakichkolwiek napraw. Nigdy nie pracował na stanowisku mechanika, ani

w zakładzie mechanicznym, nie wykonywał również żadnych napraw. Wnioskodawca w zasadzie był przypisany do konkretnego samochodu, a w przypadku wystąpienia awarii otrzymywał samochód zastępczy. Po uzyskaniu uprawnień do obsługi dźwigów, Z. C. objął stanowisko operatora dźwigu marki S. 66 o nośności 6 300 kg, a do jego obowiązków pracowniczych należało układanie płyt drogowych oraz rozładowywanie wagonów kolejowych (po godzinach pracy). Z. C. wykonywał powierzone obowiązki pracownicze w pełnym wymiarze czasu pracy, a także pełnił dyżury w święta i dni wolne od pracy. Poza tym w T. nie było małych samochodów, a same ciężarowe powyżej 3,5 tony. Było ich około 200.

/zeznania świadków: J. W. min.00:44:47 – 00:50:46 , E. K. min.00:50:46 – 00:56:11 rozprawy z dnia 27 marca 2018 r. , płyta CD k.93 , zeznania wnioskodawcy min.00:58:11 – 00:58:30 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:08:16 – 00:42:25 rozprawy z dnia 27 marca 2018 r. , płyta CD k.93 , dokumentacja pracownicza wnioskodawcy k.33 – 53/

W okresie od 30 stycznia 1989 r. do 30 listopada 1989 r. Z. C. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) na stanowisku pracownika odlewni. Do obowiązków pracowniczych wnioskodawcy należało wypełnianie form odlewniczych płynnym mosiądzem. Z. C. był „kokilarzem” i pracował w specjalnym ubraniu ochronnym, a także wyposażony był w ognioodporne rękawice. Wnioskodawca narażony był na wysoką temperaturę (w piecu dochodziła do 1000 ° C) , a także na szkodliwe czynniki takie jak pył i zadymienie. Z. C. wykonywał powierzone obowiązki pracownicze w pełnym wymiarze czasu pracy, w systemie trzymianowym.

/zeznania wnioskodawcy min.00:58:11 – 00:58:30 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:08:16 – 00:42:25 rozprawy z dnia 27 marca 2018 r. , płyta CD k.93 , świadectwo pracy k.17 – 17 odwrót plik II akt ZUS/

W dniu 30 października 1992 roku skarżący otrzymał skierowanie do pracy w Urzędzie Gminy R. na stanowisko kierowcy autobusu. W okresie od 1 listopada 1992 r. do 31 grudnia 1993 r. wnioskodawca był zatrudniony w Urzędzie Gminy R. na stanowisku kierowcy. Do obowiązków pracowniczych wnioskodawcy należało prowadzenie autobusu marki A. posiadającego 33 miejsca siedzące, a w czasie urlopów innych pracowników także busa marki P. posiadającego 16 miejsc siedzących. Z. C. pracował w systemie zmianowym, w pełnym wymiarze czasu pracy, także w niedziele i święta.

W dniu 16 czerwca 2003 roku Urząd Gminy R. wystawił wnioskodawcy świadectwo pracy, z którego wynika, że w okresie od 1 listopada 1992 r. do 31 grudnia 1993 r. wykonywał on pracę w szczególnych warunkach na stanowisku kierowcy autobusu, wymienionej w Wykazie A Działu VIII pkt 2 Rozporządzenia z 7 lutego 1983 roku

/zeznania wnioskodawcy min.00:58:11 – 00:58:30 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:08:16 – 00:42:25 rozprawy z dnia 27 marca 2018 r. , płyta CD k.93 , świadectwo pracy k.1-2 odwrót plik III akt ZUS; skierowanie, umowy o pracę – akta osobowe załączniki/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dowodów zarówno w postaci dokumentów, jak i osobowych źródeł dowodowych w postaci zeznań wnioskodawcy oraz świadków E. K. i J. W., które nie budzą wątpliwości co do ich wiarygodności. Zeznania świadków nie są wzajemnie ze sobą ani z treścią innych, załączonych do akt sprawy dokumentów sprzeczne, wzajemnie ze sobą korespondują, ponadto stanowią uzupełnienie dla treści dokumentacji zgromadzonej w aktach osobowych wnioskodawcy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie i jako takie skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z treścią art.184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2017 roku, poz.1383) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art.32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składowy i nieskładowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art.184 ust.2 ww. ustawy, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013 roku, emerytura, o której mowa w ust.1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Prawo do emerytury na podstawie art.184 ww. ustawy przysługuje ubezpieczonemu, który na dzień wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) spełnił określone w niej wymogi stażowe, a po tej dacie osiągnął wymagany wiek, niezależnie od tego czy w chwili osiągnięcia tego wieku wykonywał pracę w szczególnych warunkach, czy wykonywał inną pracę i czy pozostawał w zatrudnieniu.

Definicja ustawowa „pracy w szczególnych warunkach” została zawarta w art.32 ust.2 ww. ustawy o emeryturach i rentach. Zgodnie z tym przepisem, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Stosownie do treści art.32 ust.4 ww. ustawy wiek emerytalny, o którym mowa w ust.1 rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki na podstawie, którym osobom wymienionym w ust.2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Za dotychczasowe przepisy (w rozumieniu art.32 ust.4 ww. ustawy) należy uważać przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz.43), ale wyłącznie w zakresie regulowanym przez ww. ustawę o emeryturach i rentach, a więc co do wieku emerytalnego, rodzaju prac lub stanowisk oraz warunków, na jakich osobom wykonującym prace określone w ust.2 i ust.3 art. 32 tej ustawy przysługuje prawo do emerytury (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2002 roku, III ZP 30/01 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009 roku, II UK 31/09, Lex nr 559949). Pracę taką pracownik musi wykonywać stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku (§ 2 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze), aby nabyć prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Zgodnie z treścią §3 i 4 ww. rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Należy także wskazać, iż prawo do emerytury przewidziane w art.184 w związku z art.32 ww. ustawy o emeryturach i rentach ma charakter wyjątkowy, jest odstępstwem od ogólnej reguły dotyczącej warunków przechodzenia na emeryturę, a zatem właściwe przepisy muszą być wykładane w sposób ścisły. Niedopuszczalna jest wykładnia rozszerzająca, prowadząca w konsekwencji do wypaczenia idei, że emerytura w wieku wcześniejszym jest wynikiem pracy w obciążających dla zdrowia warunkach. Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach. Istotnym warunkiem przyznania świadczenia

z tytułu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach jest stwierdzenie w ramach pełnego wymiaru czasu pracy oddziaływania szkodliwych warunków na organizm pracownika. R. legis instytucji przewidzianej w art.32 ww. ustawy o emeryturach i rentach opiera się na założeniu, że praca wykonywana w szczególnych warunkach przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też osoba wykonująca taką pracę ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni.

Stosownie do treści §2 ust.1 ww. rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach w nim określonych są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, sygn. II UKN 598/00, Lex nr 79840, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2009 roku sygn. I PK 194/08, Lex nr 653420).

Nie jest natomiast dopuszczalne uwzględnianie przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika, przez co tak zatrudniony nie spełniał koniecznego warunku dla uzyskania wcześniejszych uprawnień emerytalnych, jakim było stałe wykonywanie pracy szkodliwej w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na zajmowanym stanowisku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2008 r. sygn. II UK 306/07 Lex 528599).

Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest - w myśl §2 ust.2 - świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione według określonego wzoru lub świadectwo pracy, w którym zakład pracy stwierdza charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach. Regulacja §2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym nawet zeznaniami świadków (uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 roku, III UZP 5/85, Lex 14635, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 roku III UZP 6/84, Lex 14625; wyrok Sądu Najwyższego z 30 marca 2000 r. II UKN 446/99, Lex 48778).

Zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień oraz wzrostu świadczeń emerytalno-rentowych wymaga dowodów niebudzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1998 roku, II UKN 440/97, Lex 34199). W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyłączone jest, stosownie do treści art.473§1 k.p.c., zastosowanie przepisów ograniczających dopuszczalność dowodów ze świadków i przesłuchania stron (art.246 i 247 k.p.c.).

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych dopuszczalne jest wykazywanie wszelkimi dowodami okoliczności, od których zależą uprawnienia do świadczeń, z ubezpieczenia społecznego, także, gdy z dokumentów wynika, co innego.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwem Budownictwa (...) (późniejszy (...) Kombinat Budowlany (...) w Ł.) od 25 czerwca 1969 r. do 11 sierpnia 1973 r., Z. C. wykonywał obowiązki pracownicze zbrojarza, a jego praca sprowadzała się do wykonywania zbrojeń ze stali, a także do ich montażu. Wnioskodawca nie zajmował się wykonywaniem innych czynności, a powierzone obowiązki wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy. Powyższe wynika również wprost z załączonego do akt rentowych świadectwa pracy, w którym wskazano, że odwołujący pracował na stanowisku zbrojarza. Powyższemu w żaden sposób nie uchybia fakt, że przez pierwszy krótki okres zatrudnienia wnioskodawca był przyuczany do

zawodu, gdyż przyuczanie oznaczało jedynie tyle, że jego prace zbrojarskie były wykonywane pod nadzorem innego zbrojarza czy też brygadzysty oraz otrzymywał niższe wynagrodzenie. Natomiast również w tym okresie wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy tylko prace zbrojarskie.

Wynika to również wprost z zawartej w dniu 26 czerwca 1969 roku umowy o pracę na czas nieokreślony, gdzie wskazano, że na czas wstępnego stażu pracy powierza się wnioskodawcy obowiązki betoniarza-zbrojarza. Ponadto w dniu 10 października 1970 roku zostało skarżącemu wystawione zaświadczenie, iż w okresie od 26 czerwca 1969 roku do 26 czerwca 1970 roku odbył wstępny staż pracy na stanowisku zbrojarza. Również z karty obiegowej, aneksu do umowy, jak i świadectwa pracy wynika, że wykonywał on prace zbrojarza.

W dniu 30 lipca 2003 roku likwidator następcy prawnego (...) Kombinatu Budowlanego – Przedsiębiorstwa Produkcji (...) w likwidacji w Ł. wystawił odwołującemu się świadectwo pracy w szczególnych warunkach, z którego wynikało, że Z. C. w okresie od 1 stycznia 1971 roku do 11 sierpnia 1973 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy zbrojeniu konstrukcji żelbetowych na stanowisku zbrojarza.

Z dokumentacji osobowej zgromadzonej w aktach sprawy absolutnie nie wynika, żeby stanowisko zbrojarza objął dopiero od 1 stycznia 1971 roku. Tym samym Sąd przyjął, w oparciu o powołane dokumenty i zeznania wnioskodawcy, że czynności zbrojarza wykonywał on w pełnym wymiarze czasu pracy poczynając od 25 czerwca 1969 r. aż do 11 sierpnia 1973 r., **czyli przez okres 4 lat 1 miesiąca i 17 dni**.

W ocenie Sądu wskazany okres był okresem pracy w warunkach szczególnych, gdyż analiza treści wykazu A do powołanego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku wskazuje, że w Dziale V zostały wymienione prace w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych, a w ust. 4 prace zbrojarskie i betoniarskie. Prace te są pracami w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Ponadto stanowisko, na którym świadczył pracę wnioskodawca w spornym okresie zostały wyszczególnione również w zarządzeniu resortowym, tj. Zarządzeniu nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz. Urz. MB z dnia 6 grudnia 1983 r.) w Dziale V ust. 4 pkt. 1 prace na stanowisku: „zbrojarz”.

W odniesieniu do okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) od 15 marca 1974 r. do 29 lutego 1988 r. wskazać należy, że wnioskodawca od momentu zatrudnienia zajmował się prowadzeniem samochodów ciężarowych oraz dźwigów kołowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony co odpowiada stanowisku wymienionemu w wykazie A ww. rozporządzenia, dziale VIII w transporcie i łączności, pozycji 2 tj. pracom kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, że poza ww. pracami wnioskodawca nie zajmował się wykonywaniem innych obowiązków pracowniczych, a fakt incydentalnej wymiany kół nie może w żaden sposób wpływać na ocenę wykonywanych przez niego obowiązków pracowniczych. W umowach o pracę pojawiały się różne stanowiska, ale zawsze były to stanowiska odpowiadające wskazanym wyżej tj. kierowca samochodu (...), operator, kierowca, operator sprzętu mechanicznego, czy operator – kierowca. Już w angażu od 19 sierpnia 1974 r. wnioskodawca miał wskazane - kierowcy samochodu (...).

Jak zgodnie zeznali świadkowie i skarżący, w pierwszym okresie zatrudnienia wnioskodawca prowadził wyłącznie samochody ciężarowe o dopuszczalnym ciężarze powyżej 3,5 tony (marki : T. , Z. , J. , Kamaz oraz S.) wraz z przyczepami. Zajmował się rozwożeniem materiałów, bądź elementów budowlanych po terytorium kraju i za wyjątkiem wymiany koła nie zajmował się wykonywaniem jakichkolwiek napraw. Nigdy nie pracował na stanowisku mechanika, ani w zakładzie mechanicznym, nie wykonywał również żadnych napraw. Wnioskodawca w zasadzie był przypisany do konkretnego samochodu, a w przypadku wystąpienia awarii otrzymywał samochód zastępczy. Po uzyskaniu uprawnień do obsługi dźwigów, Z. C. objął stanowisko operatora dźwigu marki S. 66 o nośności 6 300 kg, a do jego obowiązków pracowniczych należało układanie płyt drogowych oraz rozładowywanie wagonów kolejowych

(po godzinach pracy). Z. C. wykonywał powierzone obowiązki pracownicze w pełnym wymiarze czasu pracy, a nadto pełnił dyżury w święta i dni wolne od pracy. Trzeba również podkreślić, że w T. nie było małych samochodów, a same ciężarowe powyżej 3,5 tony. Było ich około 200.

W tym stanie faktycznym, W ocenie Sądu, pomimo tego, że wnioskodawca nie miał „formalnie” wpisywanego w angażach i umowach o pracę stanowiska kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, to bez najmniejszej wątpliwości stwierdzić należy, że wykonywał on czynności kierowcy na samochodach ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, co potwierdzają zeznania świadka i odwołującego. Jedyny okres, co do którego mogą powstawać jakiegokolwiek wątpliwości, to okres od 15 marca 1974 r. do 18 sierpnia 1974 roku, kiedy odwołujący był formalnie zatrudniony na stanowisku montera samochodowego (od 19 sierpnia 1974 r. – pracował już jako kierowca samochodu (...)). Jednakże w oparciu o zeznania świadków i wnioskodawcy Sąd uznał, że również ten okres winien zostać zaliczony do czasu pracy w warunkach szczególnych, gdyż odwołujący od momentu zatrudnienia wykonywał obowiązki kierowcy na samochodach ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Tym samym należało zaliczyć wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) od 15 marca 1974 r. do 29 lutego 1988 r. **tj. 13 lat 11 miesięcy i 14 dni.** Nawet po odjęciu wskazanego wyżej okresu od 15 marca 1974 r. do 18 sierpnia 1974 roku, czyli 5 miesięcy i 3 dni, długość okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych w T. wynosiłaby 13 lat 6 miesięcy i 11 dni.

W odniesieniu do okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) (od 30 stycznia 1989 r. do 30 listopada 1989 r.) podkreślić należy, że wnioskodawca zajmował się wyłącznie wypełnianiem form odlewniczych ciekłym mosiądzem, co narażało go przede wszystkim na wysoką temperaturę i duże zapylenie. Z. C. był „kokilarzem” i pracował w specjalnym ubraniu ochronnym, a także wyposażony był w ognioodporne rękawice. Wnioskodawca narażony był na wysoką temperaturę (w piecu dochodziła do 1000 ° C) , a także na szkodliwe czynniki takie jak pył i zadymienie. Z. C. wykonywał powierzone obowiązki pracownicze w pełnym wymiarze czasu pracy, w systemie tryzmianowym.

Nie ulega również wątpliwości, że skarżący wykonywał powierzone mu obowiązki w pełnym wymiarze czasu pracy jedynie na hali produkcyjnej, a obowiązki te wynikały wprost z procesu technologicznego odbywającego się w zakładzie pracy. Wnioskodawca w w/w spornym okresie wykonywał zatem pracę w warunkach szczególnych wymienioną w wykazie A ww. rozporządzenia, dziale III w hutnictwie i przemyśle metalowym pozycji 22 tj. prace polegające na obsłudze żeliwiaków, rozlewni i ich urządzeń pomocniczych.

Stanowiska, na których praca jest wykonywana w szczególnych warunkach zostały sprecyzowane w załączniku nr 1 do Zarządzenia Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego. (Dz. Urz. MG z dnia 29 czerwca 1985 r.). W dziale III pozycji 22 punkcie 4 wymieniono stanowisko operatora kokilarki i urządzeń odlewniczych, a w punkcie 5 operatora maszyny odlewniczej. Wykaz ten stanowi - jako, że ma charakter informacyjny, techniczno-porządkujący, uściślający ogólne pojęcia istniejące w rozporządzeniu Rady Ministrów - swego rodzaju wskazówkę, dowód, że takie, a nie inne czynności były przez pracownika istotnie wykonywane w szczególnych warunkach (wyrok Sądu Najwyższego z 29 stycznia 2008 roku, I UK 192/07, Lex nr 447272).

W związku z powyższym Sąd uznał, iż powyższy okres zatrudnienia wnioskodawcy od 30 stycznia 1989 r. do 30 listopada 1989 r. **tj. 10 miesięcy** należy zaliczyć do pracy w warunkach szczególnych.

W odniesieniu do zatrudnienia wnioskodawcy Urzędzie Gminy R. (od 1 listopada 1992 r. do 31 grudnia 1993 r.) wskazać trzeba, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozostawia wątpliwości, iż wnioskodawca w pełnym wymiarze czasu pracy zajmował się prowadzeniem autobusu marki A. posiadającego 33 miejsca siedzące, a w czasie urlopów innych pracowników także busa marki P. posiadającego 16 miejsc siedzących. Potwierdził to również pracodawca, który w dniu 16 czerwca 2003 roku wystawił wnioskodawcy świadectwo pracy, z którego wynika, że w

okresie od 1 listopada 1992 r. do 31 grudnia 1993 r. wykonywał on pracę w szczególnych warunkach na stanowisku kierowcy autobusu, wymienionej w Wykazie A Działu VIII pkt 2 Rozporządzenia z 7 lutego 1983 roku

Powyższe odpowiada stanowisku pracy wymienionemu w wykazie A ww. rozporządzenia, dziale VIII w transporcie i łączności, pozycji 2 tj. pracom kierowców autobusów o liczbie miejsc powyżej 15.

Tym samym również ten okres, od 1 listopada 1992 r. do 31 grudnia 1993 r., Sąd zaliczył skarżącemu do pracy w warunkach szczególnych tj. **1 rok i 2 miesiące**.

Reasumując, ubezpieczony spełnił wszystkie warunki wymagane do przyznania prawa do emerytury na podstawie art.184 ust.1 ww. ustawy o emeryturach i rentach, gdyż w niniejszym postępowaniu wykazał staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze **19 lat 7 miesięcy i 27 dni**. A zatem nawet jeżeliby nie zaliczyć odwołującemu okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwem Budownictwa (...) (późniejszy (...) Kombinat Budowlany (...) w Ł.) od 25 czerwca 1969 r. do 11 sierpnia 1973, a jedynie od 1 stycznia 1971 roku, jak przyjął to pracodawca oraz pierwszych 5 miesięcy i 3 dni pracy w T., należałoby uznać, że wnioskodawca i tak wykazał ponad 15 letni okres zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Zgodnie z treścią art. 129 ust. 1 ww. ustawy, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu i tym samym należało przyznać wnioskodawcy prawo do emerytury.

Wobec powyższego Sąd, na podstawie art.477¹⁴§1 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 1 czerwca 2017 r. ,o czym orzekł w punkcie 1 sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

1. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS.
2. Wypożyczyć pełnomocnikowi ZUS akta rentowe, zobowiązując do zwrotu w razie złożenia apelacji.

S.B. – niezaakceptowane